

Юненко Д. І.,
студентка 6 курсу, 6 групи, Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ДО ПИТАННЯ ПРО СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНІ ОЗНАКИ ОСІБ, ЩО ВЧИНИЛИ ТЯЖКІ НАСИЛЬНИЦЬКІ ЗЛОЧИНИ

Ключові слова: особа злочинця, насильницький злочин, особа насильницького злочинця, соціально-демографічні ознаки.

Анотація. У тезах розглянута соціально-демографічна характеристика осіб, що вчинили тяжкі насильницькі злочини.

Аннотація. В тезисах рассмотрена социально-демографическая характеристика лиц, совершивших тяжкие насильственные преступления.

Ключевые слова: личность преступника, насильственное преступление, личность насильственного преступника, социально-демографические признаки.

Summary. In theses examined the socio-demographic characteristics of persons who have committed serious violent crimes.

Keywords: person criminal, violent crime, a person violent criminal, socio-demographic characteristics.

Проведення структурного аналізу контингенту злочинців є важливим завданням кримінології [1, с. 34]. У сучасній кримінології структура особи злочинця має варіативність у кількісному та якісному складі [2, с. 328]. Ключове місце у структурі особи злочинця займає його соціально-демографічна характеристика. Соціально-демографічні ознаки осіб включають в себе відомості про стать, вік, рівень освіти, рід занять, стаж роботи, сімейний

стан, місце проживання та інші дані про соціальний статус осіб [3, с. 428].

Проведемо соціально-демографічну характеристику осіб, що вчинили тяжкі насильницькі злочини (ст. 115 КК України та ст. 121 КК України) в Україні за 2019 р. Для цього ми будемо використовувати «Звіт про склад засуджених за 2019 р.» Державної судової адміністрації України [4].

Почнемо. Всього за 2019 р. в Україні було засуджено 385 осіб за вчинення умисних вбивств (ст. 115 КК України) та 1031 особу за вчинення умисних тяжких тілесних ушкоджень (ст. 121 КК України).

За *громадянством* серед тяжких насильницьких злочинців в Україні переважають громадяни України (ст. 115 КК України – 96%; ст. 121 КК України – 99%).

За *статтю* серед зазначених осіб переважають чоловіки (ст. 115 КК України – 91%; ст. 121 КК України – 86%). В свою чергу, слід відмітити негативну тенденцію до збільшення відсотка жінок серед насильницьких злочинців (ст. 115 КК України – 9%; ст. 121 КК України – 14%).

Найбільш криміногенно активний *вік* серед осіб, що вчинили умисні вбивства: 30-49 років (58%), 50-65 років (16%) та 25-29 років (11%). Аналогічна ситуація відбувається і щодо осіб, що вчинили тяжкі тілесні ушкодження. Так, найбільш криміногенно активний вік цих осіб: 30-49 років (55%), 50-65 років (14%) та 25-29 років (13%).

Щодо *освітнього рівня*, то переважна більшість осіб, що вчинили умисні вбивства та тяжкі тілесні ушкодження, мали повну та базову загальну освіту (ст. 115 КК України – 66%; ст. 121 КК України – 67%). На 2 місці за поширенням серед цих осіб була професійно-технічна освіта (ст. 115 КК України – 26%; ст. 121 КК України – 24%).

Що стосується *сфери зайнятості* досліджуваних осіб, то серед насильницьких злочинців переважають працездатні особи, що не працюють і не навчаються (ст. 115 КК України – 74%; ст. 121 КК України – 70%); на другому місці – робітники (ст. 115 КК України – 7%; ст. 121 КК України – 9%); на третьому місці – пенсіонери, у тому числі інваліди (ст. 115 КК України – 7%; ст. 121 КК Украї-

ни – 4%); на четвертому місці – військовослужбовці (ст. 115 КК України – 2%; ст. 121 КК України – 2%). Як можна побачити, переважна частина умисних вбивств та тяжких тілесних ушкоджень вчиняється працездатними особами, що не працюють і не навчаються.

Отже, на підставі проведеного дослідження можемо визначити соціально-демографічний «портрет» осіб, що вчиняють тяжкі насильницькі злочини в Україні – це працездатні чоловіки віком від 30 до 49 років, що мають повну та базову загальну освіту, але ніде не працюють та не навчаються. Зазначені дані можна використовувати під час профайлінгу насильницьких злочинців та при проведенні кримінологічної профілактики.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Головкін Б. М., Лисодєд О. В. Співвідношення понять «особа злочинця» і «особистість злочинця». Кримінологічна теорія і практика: досвід, проблеми сьогодення та шляхи їх вирішення: матеріали міжвузів. наук.-практ. круглого столу (Київ, 28 трав. 2020 р.) / у 2 ч. [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. Ч. 1. С. 34–39. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18126/1/Holovkin%2c%20Lysodied_34-39.pdf
2. Кулик К. Д. Соціально-демографічні ознаки особистості злочинців, які вчиняють розбещення неповнолітніх. Порівняльно-аналітичне право. 2015. № 4. С. 328–330.
3. Новіков О. В. Основні риси осіб, що вчиняють злочини у сфері інтелектуальної власності. Форум права. 2013. № 3. С. 428–434.
4. Звіт про склад засуджених за 2019 рік. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2019.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. О. В. Новіков